

berettigede til saadant Frihedsindgreb, dels deri, at Loven borttager Fristelsen til at anvende Varetægtsfængsel under Skin af, at det sker som Følge af en af de angivne Omstændigheder, medens det i Virkeligheden sker i andet Øjemed. Det første er søgt opnaaet gennem den udtrykkelige Opregning i Loven af de Grunde, som skulle kunne motivere Fængsling, se § 167; det sidste søges opnaaet gennem Adskillelsen af Dommer- og Anklagefunktionerne. Hvad det førstnævnte Punkt angaar, giver § 167 først i Overensstemmelse med Udlandets Proceslove en særlig Regel om Varetægtsfængslets Anvendelse over for Vagabonder, fremmede og ubekendte*). Over for hele denne Gruppe kan der nemlig ikke være Tale om at knytte Anvendelsen af Varetægtsfængsel (eller de i Stedet derfor trædende Sikkerhedsmidler) til anden Betingelse end den oven for omtalte almindelige, at vedkommende har gjort sig skyldig i et Forhold, der skønnes at ville medføre højere Straf end simpelt Fængsel. I øvrigt er i Tilfælde af denne Art Sandsynligheden for, at den paagældende paa en eller anden Maade vil søge at unddrage sig Ansvar, saa overvejende, at det ene naturlige er at give Retten fri Hænder, med andre Ord henstille til den, om den i det enkelte Tilfælde muligvis skulde have særlige Grunde til at antage, at Varetægtsfængsel er overflødig.

Helt anderledes, naar Talen er om Folk, om hvilke det vides, at de ikke ere ligefremme Løsgængere, samt at de ere knyttede her til Riget med saadanne Baand og paa saadan Maade, at de ikke kunne antages lettelig at ville opgive de dermed forbundne Fordele. Med Hensyn til saadanne bør for det første Varetægtsfængsel være udelukket ved de blotte Politisager (dog med de samme Undtagelser med Hensyn til Betleri etc. som oven for ved § 156 omtalt); dog dernæst bør det, selv hvor Sigtelsen gælder en Forbrydelse, som hører under Paatale af Overanklageren, udtrykkelig indskærpes, at Varetægtsfængsel ikke er et naturligt og nødvendigt Korrelat til enhver Sigtelse, men et Indgreb, der kun er berettiget, naar der foreligger enten en paa Sagens Beskaffenhed og den mistænktes Forhold grundet Frygt for, at han vil unddrage sig Ansvar, eller særlige Grunde til at antage, at han vil bestræbe sig for at modvirke Undersøgelsen ved at fjerne Gerningens Spor eller paavirke Medsigtede eller Vidner

til at afgive urigtig Forklaring eller paa anden lignende Maade, eller særlige Grunde til at frygte for, at han vil gentage eller fortsætte sin forbryderiske Virksomhed, eller særlig Grund til at antage, at han vil udeblive fra Domsforhandling, hvortil han er indkaldt.

Disse to sidste Grunde vare ikke medtagne i det tidligere Forslag, men kunne ikke undværes. Sandsynligheden for, at den Sigtede, om han forbliver paa fri Fod, vil fortsætte sin forbryderiske Virksomhed, kan ved visse Forbrydelser (f. Eks. Mis-handling af Hustru eller Børn) være saa stor, at man ikke vil kunne forsvare, ikke at skride ind derimod. Denne Fængslingsgrund er da ogsaa medtaget baade af N. L. (§ 228 Nr. 4, jfr. § 240) og af Ø. L. (§ 175 Nr. 4, jfr. § 180), medens den engelske Ret endog gaar saa vidt, at den giver enhver Fredsdommer Ret til at fordre af enhver, der enten har begaaet en Forbrydelse eller optræder saaledes, at han maa befrygtes at ville begaa en saadan, at han enten stiller Sikkerhed eller gaar i Fængsel for et Tidsrum af indtil et Aar. Hvad det i § 167 d nævnte Tilfælde angaar, da er det begrundet i Hensynet til, at man efter Omstændighederne bør kunne sikre sig mod, at en Sigtet af Ligeegyldighed eller Trods ved sin Udeblivelse umuliggør en Domsforhandling, hvortil der maaske er gjort store Forberedelser, og til hvilken muligvis en Mængde Mennesker baade fra nær og fjern ere kaldte sammen (jfr. ogsaa § 106, 3die Stykke, i Kraft af hvilket endog et Vidne, der trods lovlig Indkaldelse er udebleven uden lovligt Forfald, kan afhentes og holdes i Forvaring indtil Domsforhandlingen, for saa vidt denne blot finder Sted inden 6 Maaneder efter Fængslingsens Begyndelse, § 113).

Endelig gives i Slutningen af Paragrafen den selvfølgeligelige Regel, at Varetægtsfængsel kan anvendes, hvor det maa anses nødvendigt for at hindre en Person, der sigtes for det i Straffelovens § 299 ommeldte Forhold, fra at bringe sin Trusel til Udførelse.

Hvad angaar den af Anklageprincippet følgende Formindskelse af Faren for, at Varetægtsfængsel skal blive benyttet i andre Øjemed end de oven for nævnte, skal særlig følgende fremhæves: Hovedmidlet til Sandhedens Oplysning er under det inkvisitoriske System Sigtedes Afhørelse, og man har Erfaringens Vidnesbyrd for, at Varetægtsfængsel er i høj Grad fremmede for Fremkaldelse af den Tilstaaelse, der er Systemets Alfa og Omega. Fristelsen til Anvendelse

*) Jfr. Bemærkningen oven for til § 156.